ఓం.

శ్రీరస్తు

శ్రీ సాంబశివాయనమః.

పుత్రరత్నసుబోధిని.

[illegible]

శ్రీ సుదర్శన మహా [illegible] మోక్ష సాధారణమగు
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
శ్రీవేంకటేశ్వర [illegible] యందు
ముద్రింపించి ప్రకటింపబడెను.

తిరుపతి.

1 - 11 - 11.   దీనివెల 6 పైసలు.

ఓం.

శ్రీరస్తు.

పుత్ర రత్న సుబోధినీ.

ఉ॥ శ్రీమదనంత విద్యలకు। జీవనుడై । ఘనమైనకా
యుడై। వామనరూపుడై। యెలుకవాహనుడై। గజరాజ
వక్త్రుడై। చామరకర్ణుడై వెలయు। శంకరుపుత్త్రుని నమ్మి
గొల్చెదన్ । కామితవస్తు సంఘములు గల్గుటకై ।
పుత్రరత్నమా ॥ ౧ ॥

చ॥ కరములభక్తితోడ । సితికంఠుని పూజిలోనర్పడే
ని। సుస్థిరమతిచేత శ్రీహరినిచింతనజేయకయుండెనేనితా।
సరసవినీతిధర్మమును సత్యములోనదలంచడేని। యప్పురు
షునిజన్మమెన్నగను భూమికిభారముపుత్రరత్నమా ॥ ౨॥

చ॥ భువినిమనుష్యజన్మముగ। బుట్టుటదుస్తరమంచు
జూడగా । నువతిగజన్మమెత్తకయు నుండుట । దుర్లభ
మంచునీతియున్ । సవినయరక్తియుక్తి కృతిశక్తియు ।
గల్గుటపూర్వమందుపై । భవముదొలంగు । నట్టి। హరి
భక్తియదృశ్యము పుత్రరత్నమా ॥ 3 ॥

చ। ధరణినిరాజపత్ని।దమతల్లిస్వభార్యనుగన్నతల్లిని। స్వరగురుభార్య నన్నసతివర్గముల౯ । మదిలోనమాతృల। న్స్మరయకయున్న। కీర్తి చెడునాయువు గ్రుంగువిశేషపాప ముల౯ । బరువడిజెందుచుండు నెడబాయకనెప్పుడు పుత్ర రత్నమా ॥ ౪ ॥

చ॥ చిరతరభక్తితో వడుగు జేసినవారిని గన్నతండ్రి ని౯ । నరయుగ లేమి వొచ్చి నపుడన్నము బెట్టినవారిని౯ మది౯। వెరపునుదీర్చువారలను।విద్యప్రసిద్ధిగ నేర్పువారల౯ । గురువులుగామది౯ దలచి । కోరిభజింపుము పుత్రరత్న మా ॥ ౫ ॥

చ॥ దలపపరిత్యజించి పరదారలపొందుకులానువృత్తి గా । సలుపుచుసర్వకార్యముల సత్యముతన్మదినిల్పిమూ గ్ఢతో । చెలిమినిబాసిబీదలను చేకొని సాధులగ్రోచి ఖ్యాతిచే । చెలగుచునుండ సద్గతిని జెందుటనిక్కము పుత్రరత్నమా ॥ ౬ ॥

చ॥ అలయకయత్నమా। తెవరైనను। వేదకాలో

వచ్చియుగ్గనిన్ । బిలుచుకపోతెపోయినను ప్రేమతోనాళ్ల
దినములుగచ్చటన్ । వెలుగుమనుఁగొావలయు చీటికిమా
టికితానపోయినన్ జలవనకంబుపల్కునని సభ్యులుచె
ల్పిరి పుత్రరత్నమా ॥ ౭ ॥

చ॥ పిలువని పెత్తనంబునకు ప్రేమదొలంగినచుట్టమిం
టికిన్ । తలపలచెంతకున్ । గణితోటిచనుండెదు శత్రు
వుకున్ । వలవనికామినీమణుల వద్దకుపోకొనరించుచో
టికిన్ । బలిమినిబోవరాదెడు పల్కులనిక్కము పుత్ర
రత్నమా ॥ ౮ ॥

చ॥ లలసలచెంతజేరి కడులాలనతో పరిహాసభాష
ణల్ । బలుకుటవారిజూచుటయు పాడియుగాదటుజేసినా
మున । శ్చలనముబుట్టితాచెపుట సత్యముగావుననట్టివా
రికిన్ । నిలపరకాంతగోష్ఠి తగదెన్నటికైనను పుత్రరత్న
మా ॥ ౯ ॥

చ॥ భరితసుశీలలైన కులభామినితో కలహంబొనర్చు
టల్ । నిరతము నిర్ణిమిత్తముగ నేరముమోపుటమేరగా

డుతా। నరసరతేక జేయునెడ నచ్చలి శగ్గవలంపుఁరిము
న్దొరగను లక్ష్మిబాపి చనుకోర్గ్ఛలుసైనను పుత్రరత్న
మా ॥ ౧౦ ॥

చ॥ ఉరుతరమైన భాగ్యములు నొప్పవిపన్నిన ఘోరమా
నసంబరయగ రాజరక్షసభలం దతిప్రస్ఫుటయుబాహుశక్తి
సంగరమున విద్యలందు బహుకాంక్షయశంబున కో
ర్కెదెల్పియు। స్మృపిపకయుండుసద్గుల మార్గము ద
ల్పగ। పుత్రరత్నమా ॥ ౧౧ ॥

చ॥ మహగుప్రదేశమందు పలుమాఁటుసుకేరి రిహాస్య
మాడుచుఁ। దరగని ప్రేమనిప్పు రొక తల్పమునందున
నవ్వళించుచుఁ। పదులవిసంగ తల్లియని బల్కుచు
వచ్చెలి నెంతబాయకఁ సుమతరప్రాయపంతుష్టుండవ
వ మానసము పుత్రరత్నమా ॥ ౧౨ ॥

ఉ॥ దోషమటంచు మతస్మృదికి దోచియుసేవొక కార్య
మూనితా। జేసినగుట్టుగట్టుబడ జేయునువేట్కతో పిన్ని
పొంచికన్నుమూసుక। పాలిగ్రోలినటు మున్నునవాల్యను

గూ శినట్టియా । వాసవుగట్టుబట్టునకు నగి ... పుత్ర
రత్నమా ॥ ౧౩ ॥

చ॥ బలుమరుపూర్వజన్మకృత పా ...
రూపమై । చెలగుచుదేహమంను । ... భా ...
జేయు । నక్కలుమహాదంబుజేయ్యను ... ము
లై నయామధంబులు । జపహో మదా ...
నగు పుత్రరత్నమా ॥ ౧౪ ॥

చ॥ భూపతిదుష్టుడై న తనపుత్రుడు దుంఘుడై న ।
న త్తతన్మాత్రునున్న వృద్ధునకు । ప్రాయపుటింతి తల స్త
న్యైన దోదోవులుగల్గుజారునకు తోడతిభామి శికూడెనేని
సంతాపము మానదెన్నగ పిధాతగనున్నను పుత్రరత్న
మా ॥ ౧౫ ॥

చ॥ నగవుసభాస్థలిం తగవునక । మొగమాటము య
ర్థి లేమిచే బాగడినయిచ్చితా వ్యసనమంచుట మదిశ సం
భషించిరక । వగచుటబుద్ధిహీనులగువారల యొద్దగుణం
బు జేయుటల్ । తగదిది నీతిమంతులకు సాధ్యములింమహా
పుత్రరత్నమా ॥ ౧౬ ॥

చ॥ ఒలిపియొకింతలేనిమొడ తృప్తిగబోధను చేయవ

చ్చుతా। తెలిసినవారికిఁ మిగుల తెల్లమిగావివరింపవచ్చు
దా తెలిసియుఁదెలియకున్న మతిదెల్పఁగబ్రంహావశంబెయి
గ్గరిఁ । బలుకులు వేయునేల మదిబాయకయుంకొను పు
త్రరత్నమా ॥ ౧౭ ॥

చ॥ పరసతికాశబడ్డనగు బాటువిరోధము దేహబల్మి
యుఁ దరుగుటనిద్రదప్పుఁ । వెకుట ద్రవ్యముమానము
కీర్తిఁతియుఁ । దొరఁగుటఁ బంధువర్గములు దూరుట
లంపటనొంది మూర్గుటల్ పరమునకెల్లహానియని బల్కి
రియూహ్యలు పుత్రరత్నమా ॥ ౧౮ ॥

చ॥ తెగువకుఁబొచ్చిపైకొనుట తీయకదుర్జనమైత్రిఁజే
యుటల్ । పగతునియింటసాపడుట పంతముతోమగనాలి
గోరుటల్ । మగతనమున్నదంచు ననుమానముగల్గినచోట
నిల్చుటల్ । జగతినిప్రాణహాను లివిసత్యమునమ్ముము
పుత్రరత్నమా ॥ ౧౯ ॥

చ॥ ఏనరుడైనవ్యాధి జనియించినదాచక నాతుణం
బునఁ । దీనతనొందకన్యులకు దెల్పఁగవచ్చుఁబహాస్యమేపు
నఁ । మానముసంగమంబు యవమానము నాయువు
గేహచిద్రముఁ । దానముమంత్ర మౌషధము ద్రవ్య

ముతాభిమ్మాదిపుత్రరత్నమా ॥ ౨౦ ॥

చ॥ సిరిగలవాని . . . శేఖరుస . . . దార్యస
. . . హుం। దరిబల . . . నేర్పరిసాహసుండు
సచ్చరితుడనూనసు . . . ధాత్రిలో।
సరయగ . . . ముంమ . . . యంబు . . . పుత్ర
రత్నమా ॥ ౨౧ ॥

ఉ॥ . . . సుందర . . . దాం ము
న . . . వారిజనేత్ర . . . వరు . . . నంపు
. . . ల్ । . . . జాడ్యసమే । కము . . .
తచి . . . । ధా . . . నగల్గను యదార్థమిదంతయు
పుత్రరత్నమా ॥ ౨౨ ॥

చ॥ మచ్చరకామక్రోధములు మానసమందిడనున్న
మేలుతా । చి . . . శేము . . . ముట
కీడునెయ్యెడన్ । . . . గూడిచెరిం మట
కీర్తిహాని యప్పిచ్చుట వాదులేను మతభేదము యోగికి
పుత్రరత్నమా ॥ ౨౩ ॥

చ॥ ధరనపవాదభీతియు కృతజ్ఞత శ్రీహరియందు భక్తి
సద్గురుపదసేవ సజ్జనులపాత్తుకులాంగనయందు ప్రీతిస్తి

రమతి విశ్వయుం పాపవిదూరుడు సత్యనిత్యుడ । నప్రియుంబర
యనిగొల్వవై ననుగురాష్ట్రలపద్ధతి పుత్రరత్నమా । ౨౫॥

చ॥ అతిథిసపర్యలందునిక । సత్కృతిపూజలు వానిని పాకశా
రుచిక । మతిగలమంత్రివిక । నృపులు వెన్నముసెంతవాని
మాంత్రికునిక । కృతి మునుపు వానిని చికిత్సకుడి చేప్పు
సూచివాతిని । ... జనులు
పుత్రరత్నమా ॥ ౨౬॥

ఉ॥ పగలునిద్రాప్రకులందిడు ధాన్యలబానుక ప్రాయ
వంతుడ । పగలు చనుత్యుగు మురువు చావడ
క । మోసముమోసగించుకుల్ కపటకవులకు కష్టపు
న్తులను । నన్నుపూపుగాగ యుంచెరా పగయునిలు
వానిహితబంధుపోధను । పుత్రరత్నమా ॥ ౨౭॥

ఉ॥ చాలమిన్నటించు న్యావారిని సూచించు సమా
డిలనాత్మనభిమానముక్ విడి మహాయుకులో బడు శ్రేష్ఠము
దుకాలూగినయుగాకైపడె దబ్బులు గాని మోహపుపాశ
బద్ధుడౌగానయుదార్థముందునిది గట్టిగనమ్ముము పుత్ర
రత్నమా ॥ ౨౮ ॥

ఉ॥ సంతన సాహసంబుకము శక్తియుపైర్యము సూ

త్మబుద్ధియత్యంతపరాక్రమంబు లివియాఱు మనంబునఁబా
యకుండు పర్యంతమ్ముదైవమెన్నఁగ సహాయము సేయుచు
వచ్చుగాన నభ్యంతరమేమిలేక పనులన్నియుచేకురు పుత్ర
రత్నమా॥ ౨౮ ॥

ఉ॥ పాములచెల్మియున్ నృపతి పక్కలనుంకరిసమ్మి
కద్దురన్ వేములతీపునైశ్యకుల వీఱు సంగడివానిసత్య
ముల్ । కాముకునైజ్గాదరిని ఖండితవముల్ । గ్నిచారిసుద్ర
లన్ । ప్రేమతోనమ్మరాదనుచు పెద్దలుపల్కిరి పుత్రర
త్నమా॥ ౨౯ ॥

ఉ॥ పురుషులకెల్లవిద్య పరిపూర్ణసుఖంబతిగౌరవంబు
సుస్థిరతరిస్థ్యముల్ విపులతేజముశాంతము సత్యవాక్య
విస్ఫురణము సాధుమైత్రి పరిశోభితకీర్తియు ధైర్యశక్తి
యుద్ధర నఖిలార్థసాధనము తథ్యముసమ్మము పుత్రరత్న
మా॥ ౩౦ ॥

చ॥ అనయమునాత్మబుద్ధి సుఖమారయ సద్గురుశ్రే
ష్ఠముంమన । పరబుద్ధినాశమగు దుర్మదవర్జిత సాధుచిత్తు
లైన నమలున్ స్త్రీలబుద్ధి ప్రళయాంతకమందురు శ్రద్ధతో
నుతన్నీనవిన నీతిమంతులకు పేట్కజనించును పుత్రరత్న

మా ॥ ౩౧ ॥

ఉ॥ ప్రభుదయనమ్మి గర్వపడరాదు సుఖంబనియప్పుచేసితా । విభవముచేయరాదు పరవిత్తములన్ గ్రహింపరాదు సత్ప్రభులదూరరాదు। పరుసంబులు బల్కుటమేరగాదు వేషభయమొసంగి పూర్వులకులాడగరాదిల పుత్రరత్నమా ॥ ౩౨ ॥

చ॥ చనువుగ స్త్రీలచెంత శుకసత్తిహాసములన్ । వచింపగా। జనదటుచేసినమ్మిగులజారతగన్ । వృషమ్యాస్యశ్లేషుచౌనసలమునందు వేసరకనాధ్యఘుధారలజల్లిసీరసేవన మొగద్రోయుభంగినిది తద్వ్యమునమ్ముము పుత్రరత్నమా । ౩౩ ।

ఉ॥ నీతియొకింతయైన తనునేరిమి తెప్పయహంకరింపకు సంప్రీతివహించితా । వినకుఖేదమునెంచు తయుక్తతెన్నన్ భూతలమందు దుర్జనులబుద్ధికిసహ్యతగాదు సత్ప్రఖ్యాతిగదాయటంచును గుణాఢ్యులుదెల్పిరి పుత్రరత్న మా॥ ౩౪ ॥

చ॥ అనుదినమున్నిరర్థకలహంబును నిర్ధయసాహ బంధు సద్గుణములయందు సప్రియముగర్వితచిత్తము

నిశ్చయంబు [illegible] యముల [illegible] దాం [illegible] ములందతి
[illegible] వ్యవహారమని [illegible] లు దెల్పితి
పుత్రరత్న [illegible] ॥

[illegible]
[illegible] తులందతి
[illegible]
[illegible] పుత్ర
రత్న [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] మేయునే మ్మని పుత్ర
రత్నమా ॥ ౩౪ ॥

చ॥ అతిప్రియ మప్రియంబులను హర్షము శోకము
జెందకయుండ సంతసను జనప్రశంసయును ధర్మము దప్పమి
సత్యవాక్య సమ్మతము పరోపకారహితమార్గముల న్వితత
కుందనేని స్వర్గమునకిని హేతుభూతమగు కార్యములానిది
పుత్రరత్నమా ॥ ౩౫ ॥

చ॥ పుష్పపరిమళ [illegible] శశాంకుడు
లేనిరాత్రి [illegible] వస్త్రము
[illegible] నవి
[illegible] మహా [illegible] మటంబును
పుత్రరత్నమా ॥ ౩౯ ॥

ఉ॥ [illegible] గావు
రంబు [illegible]
[illegible] సేవజేయు [illegible] లతి క్ర
మించుటల్ [illegible] పుత్ర
రత్నమా ॥ ౪౦ ॥

ఉ॥ వే[illegible] భూమిని
న్వాలురమొద్దు [illegible] నుపట్టుకుఱ వేలి
మి వేల్పు [illegible] నొప్పెలగిరి
త్తచేతులను బోవుట [illegible] పుత్రరత్నమా ॥ ౪౧ ।

చ॥ జలనిధిపై నవగ్గమును పంచాసిపై కొనుభామ
కాంతులకు । చెలువుగ భాగ్యవంతులకు జేసినదానము
జేస్తువేసిచల్లలితము భోజనంబిడుట లంజకు జేసిన మేలు
నుర్విలో పలుమగునివ్వలంబనుచు బల్కిరి ప్రాజ్ఞులు

పుత్రరత్నమా ॥ ౪౨ ॥

ఉ॥ ఱాతనుజూచి లోభిపరతత్త్వ విమంగని మూర్ఖుఁ డుఁ శివప్రీతుని జూచినాస్తికుఁడు చేసువహించిన సుప్ర తాత్మ్రయాం నాతినిజూచి జారిణియు నకట్లఁపులింగనివాత వేసి కొంన్రీతిగనోర్వజాల దిలరిత్తపుజాలియు పుత్ర రత్నమా ॥ ౪౩ ॥

ఉ॥ సర్వవిశారదుండయిన ప్రజ్ఞనవంతుని జూచిసంత నే గర్వితులైన దుర్జనులు కంఠము నొవ్వగ సారెసారెకుఁ ఏర్పాతరాజమూఁశునక పంక్తులుగాఁగాని నాయురీతిగా నుర్వని వచముల్ పలుక యోగ్యతతగ్గనె పుత్రర త్నమా ॥ ౪౪ ॥

చ॥ పరబలవిగ్యతేజహిత భాగ్యసుశీల శుభానురాగ సుందరములజూచి సంతతముతావరితోషము జెందకన్న నంజెరియనసహ్యమొందుచు స్వేదముతోడ చరించునట్టి యాపురుషుఁడు వ్యాధిలేని వెతబొందుచునుండును పుత్ర రత్నమా ॥ ౪౫ ॥

ఉ॥ తలచగప్రపీనయుండునెడ దప్పులొకప్పుడుగాన

తలపున నొప్పితప్పనుచు తామసమొందిన వేళగన్న దుః కలిమిగలప్పుడెప్వరును కన్నులగప్పుచు నాదరింతు ర । కలిమిపోలంగనేని కడకంటనుచూడరు పుత్రరత్నమా ॥ ౪౬ ।

మతిగలమంత్రిలేని సభమాన్యులులేని పురంబు శాస్త్రసమ్మతము లేనివాక్కు నభిమానము భక్తియులేని భార్యసద్వ్రతరణలేనిపెండ్లి కడుప్రీతినహించని విందునెన్నగా తినినిరర్థకంబనుచు జెప్పిరియార్యులు పుత్రరత్నమా ॥ ౪౭ ॥

చ॥ కమలజపాండు చేలమునుగైకొన శేషగిరీంద్రు జూచితా । సమయముగాదటంచు కనుసైగలొనర్చిసన్గినప్రియమునుతతో చెంత జేర్చుకొనమాధవు కాదరప్పడప్పునెనిమనసుకంబుకై జనులు నిందెలకోర్తురు పుత్రరత్నమా ॥ ౪౮ ॥

ఉ॥ పన్నుగపుత్రరత్నమనుపద్యములన్వినిసద్గుణుల్ ఘన్వితి సన్నుతి జేయుచుండుదురు జారులు చోరులు విన్ననాత్మయందుమన్నవిధంబు తేటపడు నూరకగుమ్మడికాయ

దొంగిలియున్న భుజంగబద్ధకాంగి వీరశిశుసామ్యము పుత్ర
రత్నమా ॥ ౪౯ ॥

చ॥ అవని ప్రసిద్ధమై బరగు నార్యులు చెప్పిన రీతి వేడ్క
తో శివమత విశ్వకర్మకుల సింధుశశాంకుడు శ్రీమకుత్రి
సత్కవిహిత లింగనామాహ్వయుడు కల్పన జేసి శివార్పితంబు
గా ప్రతిపదములతో నీమదిని బాగ యుంచుము పుత్రర
త్నమా ॥ ౫౦ ॥

ఉ॥ భూనుత సైననీతిగల పుత్రసుబోధిని వేడ్క వ్రా
సి నా । వీనులకింపుగాను విన్నపమొంచిన వారికెప్పు
డీనా । దీనదశాంబ్ళ్ళాన జగదీశుడు దప్పక నిచ్చుచాల
సుజ్ఞానము సంపదలు చేబాదయు నాయు పదంబును పుత్రరత్న
మా ॥ ౫౧ ॥

ఉ॥ సన్నుతవిశ్వకర్మ కులసాగర చంద్రుడు శ్రీమకు
త్రి లింగన్న కవీంద్రుడీకృతిని కల్పనజేసి తదేకనిష్ఠతో ।
వెన్నెలరేని నాల్పనకు వేడ్కనొసంగ నగత్యనిర్మలై ।
యున్నది యీవిధీతి మదినుంచుము దప్పక పుత్రరత్న
మా ॥ ౫౨ ॥

10722